

1. ชื่อผลงาน / โครงการพัฒนา : ช่วยหนูจับที่
2. คำสำคัญ : การพัฒนาของเล่นส่งเสริมพัฒนาการ, การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
3. เป้าหมาย :
 - 3.1 เพื่อพัฒนานวัตกรรม เพื่อช่วยทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีภาวะสมองพิการ (Cerebral palsy: CP) สามารถใช้มือในการหยิบจับวัตถุได้
 - 3.2 เพื่อให้เด็กที่มีภาวะสมองพิการ(Cerebral palsy: CP) สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองมากที่สุด
4. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ : เนื่องจากหอผู้ป่วย 1 ให้บริการส่งเสริมพัฒนาการ พื้นฟูสมรรถภาพและดูแลสุขภาพของผู้บกพร่องทางด้านพัฒนาการและสติปัญญา ที่รับไว้เป็นผู้ป่วยใน ทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุแรกเกิด - 5 ปี ซึ่งในเด็กกลุ่มที่มารับบริการ รวมถึง เด็กที่มีภาวะสมองพิการ (CP) มีจำนวนทั้งหมด 11 ราย ปัญหาหลักสำคัญของเด็กที่มีภาวะสมองพิการ (CP) คือ ปัญหาด้านการเคลื่อนไหว ความตึงตัวของกล้ามเนื้อผิดปกติ จะมีอาการเกร็งที่แขน ขา หรือทั้งแขนและขา กำมือในลักษณะที่นิ้วโป้งสอดในอุ้งมือ , กล้ามเนื้อปวกเปียก นิ่ม , มีการเคลื่อนไหวแบบขึ้น ๆ ลง ๆ ในลักษณะที่ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวได้ตามความต้องการ เช่น กำสิ่งของแรงเกินไป , กล้ามเนื้ออ่อนแรง หรือ กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ด้วยปัญหานี้ทำให้พบว่า เด็กที่มีภาวะสมองพิการ (CP) ในหอผู้ป่วยที่เริ่มใช้มือหยิบจับแต่มีความยากลำบากในการที่จะใช้มือ เนื่องจาก กล้ามเนื้อมือมี ลักษณะดังที่กล่าวมา จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ทางหอผู้ป่วยจึงได้พัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ กล้ามเนื้อมือสำหรับเด็กที่มีภาวะสมองพิการ (CP) อายุ 1 ปี 6 เดือน - 5 ปี เพราะเชื่อว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยกล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นอวัยวะหนึ่งในการประกอบกิจวัตรประจำวัน เมื่อเป็นเช่นนั้น ถ้าเด็ก สามารถใช้มือในการหยิบจับวัตถุ ให้ดีขึ้น ก็จะส่งผลให้เด็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเองมากขึ้น
5. การเปลี่ยนแปลง :
 - 5.1 ประชุมทีมด้านการพยาบาลในหอผู้ป่วย 1 และสอบถามจากผู้ปกครอง เพื่อสำรวจปัญหาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนางาน
 - 5.2 สรุปประเด็นปัญหาที่บุคลากร และผู้ปกครอง ให้ความสำคัญ คือ “การพัฒนาของเล่นส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก”
 - 5.3 ชี้แจงความสำคัญของการที่ต้องพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ในเด็กที่มีภาวะสมองพิการ(CP) แก่ทีมบุคลากรในหอผู้ป่วย 1 และผู้ปกครอง
 - 5.4 ทีมบุคลากรในหอผู้ป่วยร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เพื่อสามารถหยิบจับวัตถุต่างๆได้ดี
 - 5.5 พัฒนานวัตกรรมและทดลองใช้กับ เด็กที่มีภาวะสมองพิการ(CP) จำนวน 5 ราย และเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 1 เดือน
 - 5.6 วิเคราะห์ข้อมูล และเลือกรูปแบบของนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเด็กมากที่สุด รวมถึงค้นหาโอกาสในการพัฒนาต่อไป เพื่อให้เกิดการพัฒนางานส่งเสริมพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง
6. การวัดผลและผลการเปลี่ยนแปลง: จากการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ในเด็กที่มีภาวะสมองพิการ (CP) พบว่า รูปแบบของเล่นที่เด็ก CP สามารถหยิบจับได้ดี คือ ลักษณะด้ามจับเป็นทรงกลม เนื่องจากลักษณะการจับวัตถุของเด็ก CP เป็นการใช้อุ้งมือ และใช้นิ้ว 4 นิ้วในการหยิบจับวัตถุ ซึ่งในเด็ก CP 5 คน เด็กจำนวน 4 คนสามารถทำกิจกรรมได้สำเร็จในระยะเวลาสั้น

โดยใช้ของเล่นที่มีด้ามจับเป็นลักษณะทรงกลม และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อความสำเร็จต่อการทำกิจกรรมของเด็ก

7. สรุปผลงานโดยย่อ

7.1 รูปแบบของนวัตกรรม ที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กที่มีภาวะสมองพิการ (CP) และเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการให้เหมาะกับปัญหาในกลุ่มโรคอื่นๆ

7.2 ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการบริการของหอผู้ป่วย และมีกำลังใจในการฝึก

8. บทเรียนที่ได้รับ : การวิเคราะห์ตามลักษณะปัญหาของผู้ป่วย แต่ละคน หรือแต่ละกลุ่มโรค สามารถทำให้แก้ปัญหาได้ตรงจุด ทำให้ลดระยะเวลาการทำงาน และเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานต่อไป

9. การติดต่อกับทีมงาน : นางจิตรา จำเนียร หอผู้ป่วย 1 โทร.70401, 70402

E-mail: jitta_mr@live.com